

A large, stylized orange circular graphic with various icons around its perimeter, including a wind turbine, sun, people, trees, and a factory, symbolizing sustainability and community.

Inleiding	
ING's Milieuaanpak	3
1. Directe milieueffecten	
Onze directe milieueffecten beheersen	4
2. Indirecte milieueffecten – Financiering	
Onze indirecte milieueffecten beheersen via onze financieringsactiviteiten	6
3. Indirecte milieueffecten – Leveranciers	
Onze indirecte milieueffecten beheersen via samenwerking met onze leveranciers	7
4. Bewustwording	
Bewustwording	8

ING's Milieuaanpak

Voor ons is klimaatverandering een van de belangrijkste mondiale vraagstukken van deze tijd. Het beïnvloedt niet alleen het milieu, maar ook samenlevingen en economieën wereldwijd. Wij zijn ons ervan bewust dat onze activiteiten invloed hebben op het milieu waarin we werken, zowel direct door de activiteiten in onze gebouwen, IT-systemen en zakenreizen, als indirect door onze financieringsportefeuille en onze inkoop en toeleveringsketens.

We richten ons op het beperken van onze eigen directe milieuvoetafdruk en werken nauw met onze klanten en leveranciers om ons aan te passen aan en gebruik te maken van de mogelijkheden binnen de CO₂-arme economie van de toekomst. Via deze Milieuaanpak willen we – zowel binnen als buiten onze organisatie – het bewustzijn bevorderen over de risico's en mogelijkheden die klimaatverandering en de natuurlijke omgeving met zich meebrengen. Een betrouwbaar onderdeel van de gemeenschap zijn is volgens ons mede afhankelijk van ons vermogen onze eigen milieu-impact te beïnvloeden, prestaties continu te verbeteren en zodanig met onze klanten en leveranciers samen te werken dat zij dit ook doen. Deze Milieuaanpak beschrijft hoe we onze directe en indirecte milieueffecten beheersen en hoe we risico's beperken en kansen creëren.

Onze directe milieueffecten beheersen

Onze directe milieuvoetafdruk bestaat uit onze activiteiten in onze gebouwen, IT-systemen en zakenreizen. Om onze invloed op het milieu door onze kantoren, branches en datacentra te minimaliseren, werken we aan de beperking van ons energieverbruik, papier, e-waste en CO₂-uitstoot. We kijken kritisch naar onze inkoop en gebruik van grondstoffen die van belang zijn voor onze dagelijkse activiteiten en hebben ambitieuze doelstellingen geformuleerd om deze voetafdruk te beperken.

METEN, MONITOREN EN RAPPORTEREN

Onze inspanningen en doelen om onze milieuvoetafdruk te beperken zijn gebaseerd op onze gemeten prestaties. We meten onze voetafdruk met betrekking tot reizen en de herkomst van onze energiebronnen. Daarnaast toetsen we jaarlijks onze kredietverlening aan de energiesector met een nadruk op duurzame energie via onze [Sustainable Lending Portfolio](#). We verschaffen alle verzochte informatie jaarlijks aan het CDP en zijn opgenomen in CDP's Climate Disclosure Index (2012-2014) en de Carbon Performance Leadership Index (2014). Onze aanpak met betrekking tot onze directe milieuvoetafdruk richt zich op en omvat landen waar meer dan 200 fte's werken en waar we managementcontrole hebben. Deze locaties wordt gevraagd milieugegevens te verschaffen en aan reductiedoelen te werken. We hebben per gebied duidelijke doelstellingen geformuleerd over onze milieuprestaties. Resultaten met betrekking tot deze doelen worden nauwlettend gemonitord en moeten elk jaar worden gepubliceerd.

ONZE DIRECTE MILIEUVOETAFDRUK MINIMALISEREN

We beperken onze directe milieuvoetafdruk door ons op de volgende gebieden te richten:

Energie

We werken aan het monitoren, rapporteren en verminderen van ons energieverbruik door de energie-efficiëntie van gebouwen en datacentra te verbeteren. Waar mogelijk proberen we groene energie in te kopen. Met groene energie bedoelen we elektriciteit die is opgewekt met behulp van hernieuwbare energiebronnen zoals wind, zonne-energie, aardwarmte, waterkracht en biomassa. Gemeentelijk afval wordt ook beschouwd als een hernieuwbare energiebron. Kernenergie is niet opgenomen in ons hernieuwbare elektriciteitsverbruik.

Zakenreizen

We moedigen werknemers aan zakenreizen met auto en vliegtuig te beperken. Waar mogelijk stimuleren en vergemakkelijken we videoconferencing in plaats van reizen. Daarnaast bieden we proactief milieuvriendelijkere manieren van reizen aan, zoals elektrisch en/of openbaar vervoer.

CO₂-e-compensatie

We minimaliseren onze CO₂e-uitstoot zo veel mogelijk en compenseren resterende uitstoot; we zijn dan ook koolstofneutraal sinds 2007. We hebben onze CO₂-e-voetafdruk gecertificeerd via verificatie door derden als onderdeel van ons geïntegreerd jaarverslag.

Water

Als financiële dienstverlener is onze watervoetafdruk voor wat betreft onze milieu effecten minder belangrijk dan andere doelgebieden. Niettemin wordt het water vraagstuk wereldwijd steeds belangrijker. Wij zijn daarom in 2014 begonnen met het meten van en rapporteren over ons waterverbruik.

Papiergebruik en afval

Ons Sustainable Paper Statement (verklaring inzake duurzaam papier) brengt onze principes in praktijk door de normen te beschrijven volgens welke wij papier, wat naast energie en zakenreizen een van onze belangrijkste materiële hulpmiddelen op milieugebied is, inkopen. Ons beleid houdt rekening met het behoud van grondstoffen wereldwijd en de normen inzake duurzame productie die we van onze papierleveranciers verwachten.

Daarnaast richten we ons op het minimaliseren van restafval door samen te werken met leveranciers om onze papierrecycling en programma's voor afvalscheiding steeds verder uit te breiden.

GOVERNANCE

De uiteindelijke verantwoordelijkheid voor ING's Milieuaanpak, prestaties en communicatie ligt bij de Raad van Bestuur. Onze chief operations officer is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de strategie, uitrol en monitoring van de KPI's met betrekking tot onze directe milieuvoetafdruk. De verantwoordelijkheid wordt vervolgens uitgebreid naar relevante bedrijfsonderdelen die elk kwartaal worden gemonitord en er wordt gerapporteerd via ons geïntegreerde jaarverslag.

ONZE COMMITMENTS

- We beperken onze CO₂-e-uitstoot in 2020 met 20% (basisjaar 2014).
- We beperken mondiaal restafval in 2020 met 20% (basisjaar 2014).
- We beperken onze watervoetafdruk in 2017 met 10%, en in 2020 met 20% (basisjaar 2014).
- We blijven CO₂-neutraal door resterende emissies te compenseren.
- We handhaven de norm voor transparantie over onze vooruitgang door te rapporteren aan het CDP en belangrijke milieuprestatie-indicatoren in ons jaarverslag openbaar te maken.

Onze indirecte milieueffecten beheersen middels onze financieringsactiviteiten

Als bank is ons indirecte effect op klimaatverandering en het milieu door onze financieringsactiviteiten veel groter dan ons directe milieuoetafdruk. We zoeken daarom proactief mogelijkheden voor het financieren van duurzame projecten en bedrijven die op het gebied van milieu uitblinken in vergelijking met gelijkwaardige bedrijven binnen hun sector. Daarnaast stellen we ons proactief op in het beperken van milieurisico's binnen onze kredietverleningsportfolio om zo negatieve effecten te minimaliseren.

DUURZAME TRANSITIES: ONZE KLANTEN ONDERSTEUNEN

We benutten en identificeren kansen om duurzame projecten te financieren en bedrijven die op het gebied van milieu uitblinken in vergelijking met gelijkwaardige bedrijven binnen hun sector. We hebben diverse teams die op zoek zijn naar financieringsmogelijkheden met een focus op de beperking van indirecte CO₂-emissies, afvalstromen en waterverbruik. Zo wordt onze portfolio uiteindelijk steeds duurzamer en wordt de duurzaamheid van ons bedrijf geconsolideerd. Voor meer informatie klik [hier](#).

MILIEURISICO'S BEHEERSEN

Financieel risico is onlosmakelijk verbonden met milieu- en sociaal risico. Door deze te integreren maken we ons bedrijf sterker en duurzamer. We beheersen de sociale en milieurisico's van onze transacties en klanten via ons Environmental and Social Risk Framework (ING's beleid op sociale en milieurisico's), dat een integraal onderdeel vormt van ING's beleid op risicobeheersing. Het ESR Framework is een concrete invulling van onze ING-waarden en het onderliggende commitment om mensenrechten en het milieu te respecteren. Het geeft de regels en richtlijnen weer voor de sociale en milieuvraagstukken van specifieke industriële sectoren met de volgende kernelementen:

- Een uitsluitingsbeleid
- Een sectorenbeleid
- Een risicobeoordeling van klanten
- Een risicobeoordeling van transacties.

Ons Environmental, Social and Risk Framework vindt u [hier](#). Ons ESR-beleid is wereldwijd van toepassing. Niettemin richt het ESR-beoordelingsproces zich specifiek op zakelijke klanten (circa 30% van de activa van ING).

ONZE COMMITMENTS

- Wij identificeren en benutten kansen om duurzame projecten en bedrijven te financieren die op het gebied van milieu uitblinken in vergelijking met gelijkwaardige bedrijven binnen hun sector.
- We herzien ons Environmental and Social Risk Framework elke drie jaar.

Ons indirecte milieueffect beheersen - onze leveranciers

Als ondertekenaar van de UN Global Compact (UNGC) hebben we onze leveranciers gevraagd akkoord te gaan met de naleving van de UNGC-principes ten aanzien van mensenrechten, eerlijke arbeidsomstandigheden, milieubescherming en anticorruptie. Leveranciers doen dit door de ING Supplier Terms of Engagement te ondertekenen waarin de ING Procurement Sustainability Standards zijn opgenomen.

HET DUURZAME INKOOPPROGRAMMA

Door onze leveranciers aan te moedigen onze normen te delen en voortdurend aan verbetering te werken, kunnen we een aantoonbare invloed uitoefenen op het milieu en de samenleving, waarbij risico's worden beperkt.

Om rekening te houden met de houding van ING-leveranciers met betrekking tot duurzaamheid en om onze duurzame inkoop verder te verbeteren, hebben we het Duurzaam Inkoopprogramma in het leven geroepen. Dit programma richt zich op de prestatie monitoring van duurzaamheid van leveranciers en de groei van groen inkopen binnen hoge en middelhoge impactcategorieën. We werken hierbij onder andere samen met het duurzaamheidsmanagementbureau EcoVadis. Via dit gespecialiseerde bureau kan ING effectief de naleving van leveranciers controleren en samenwerking zoeken.

ONZE COMMITMENTS

- In 2017 hebben we een Global Supplier Coverage van het Procurement Charter van 90% en 95% in 2020.
- We verwerven groene energie waar dit significant en haalbaar is voor onze eigen en gehuurde gebouwen die door meer dan 200 fte's worden gebruikt.
- We kopen bij voorkeur energie uit hernieuwbare projecten: elektriciteit die wordt opgewekt door energiebronnen die natuurlijk en voortdurend worden aangevuld, zoals wind, zonne-energie, aardwarmte, waterkracht en biomassa.
- In 2015 zetten we 16 circulaire inkoopprojecten op, omdat we circulaire inkoop zien als een belangrijk toekomstig model voor procurement. Dit betekent dat materialen die bij de productie van de goederen worden gebruikt, opnieuw worden opgenomen in de gebruiks- of productiecyclus.
- In 2015 betrekken we 800 leveranciers in duurzaamheids prestatiebeoordelingen als onderdeel van het Sustainable Procurement Programme.

Bewustwording

Klimaatverandering is een van de belangrijkste mondiale vraagstukken van deze tijd. Door deze Milieuaanpak en alle daaruit voortvloeiende inspanningen gericht op de beperking van onze directe en indirecte impact op het milieu, richten we ons op het realiseren van bewustzijn – zowel binnen als buiten onze organisatie – van de risico's en mogelijkheden van klimaatverandering en het effect van zakendoen op het milieu.

INTERNE COMMUNICATIE EN BEWUSTWORDING ONDER WERKNEMERS

Via verschillende kanalen creëren we bewustzijn over ING's aanpak wat betreft het milieu. Door de volgende activiteiten willen we werknemers het belang laten zien van het opnemen van milieuoverwegingen in hun dagelijkse werkzaamheden:

- We proberen het begrip van onze werknemers voor milieuvraagstukken te vergroten via periodieke communicatie en een intern netwerk.
- We geven trainingen voor managers en werknemers over het beheersen van milieu effecten.
- We creëren werkplekken die ons commitment over onze zorg voor het milieu en in het bijzonder het beheersen van afval en eco-efficiëntie tot uitdrukking brengen.
- We steunen initiatieven om het milieu in stand te houden en herstellen via ons dagelijkse risico- en kredietverleningsbeleid en de vrijwillige inspanningen van onze werknemers.

EXTERNE BELANGENBEHARTIGING

Wij steunen en houden ons aan:

- De Equator Principles Association
- Richtlijnen van de OESO
- Rode lijst van diersoorten van de IUCN
- Beschermde gebieden categorieën 1 en 2 van de IUCN
- CDP (voorheen bekend als het Carbon Disclosure Project)
- Het Global Reporting Initiative (GRI)
- De mondiale brief van CEO's aan wereldleiders met het dringende verzoek om concrete klimaatactie (2015)

ING is ondertekenaar van:

- United Nations Environmental Programme Finance Initiative (UNEP FI)
- UNEP Finance Initiative Climate Change Working Group (UNEP FI CCWG)
- United Nations Global Compact
- IUCN Leaders for Nature network.

Onze Milieuaanpak wordt elke twee jaar herzien.